

Eesti keel

10. klass

70 tundi

Õpitulemused	Õppesisu, õppetegevused
1. Keel ja ühiskond – 35 tundi	
<p>1) mõistab keele rolli, funktsioone ja tähendust ühiskonnas;</p> <p>2) tunneb eesti keele erijooni teiste keeltega võrreldes;</p> <p>3) mõistab allkeelte ja keele varieerumise olemust;</p> <p>4) tunneb suulise ja kirjaliku keele norme ning etiketti;</p> <p>5) oskab eakohasel tasemel analüüsida ajastuomaseid keelenähtusi.</p>	<p>Keele ülesanded: infovahetus, suhteloome, identiteedi väljendamine, maailmapildi kujundamine. Keel kui märgisüsteem. Teised märgisüsteemid. Graafilised üldistused (joonised, tabelid, skeemid). Pildikeel. Märgisüsteemide ühendamine tekstis. Kunst ja keel.</p> <p>Eesti keel ja teised keeled. Eri tüüpi keeled. Eesti keele eripära teiste keelte kõrval. Hääliku-süsteem, astmevaheldus, muutevormistik, lausetüübid ja sõnajärg, totaalsus ja partsiaalsus lauseehituses (täis- ja osaalus, täis- ja osasihitis, täis- ja osaõeldistäide), eesti sõnamoodustuse erijooni.</p> <p>Eesti keel võrdluses soome keele ja teiste soomeugri keeltega; Euroopa ja maailma keeled (valikuliselt). Keelekontaktid. Saksa, vene, inglise ja soome keele mõju eesti keelele. Keele varieerumine ja muutumine.</p> <p>Tänapäevase kirjakeele kujunemine. Kirjakeel ja kõnekeel. Murdekeel ja kodumurre. Kirjakeele norm. Keeleline etikett. Keelekasutuse valdkonnad ja sotsiaalrühmade erikeeled. Släng. Aktsent.</p> <p>Eesti mitmekultuurilise ja mitmekeelse maana. Keeleline tolerantsus. Eesti keelepoliitika. Eesti keele kasutusvaldkonnad ja arendus: keeletehnoloogia, terminoloogia ja oskuskeel, ilukirjandus, tõlkekultuur. Eesti keele staatus ja tulevik.</p> <p>Õppetegevus toimub pooles mahus kooli arvuti-klassis. Õppetegevuse sisuks info otsimine veebist ja esitluste tegemine, praktiliste harjutuste sooritamine.</p> <p>Õppekeskkonnad on Google, Moodle, Skype.</p>
2. Praktiline eesti keel I – 35 tundi	
<p>1) argumenteerib veenvalt ja selgelt ning kaitseb oma seisukohti suuliselt ja kirjaliku arutleva teksti vormis;</p> <p>2) koostab levinumaid tarbetekste;</p> <p>3) oskab ühe alusteksti põhjal koostada referaati ja kokkuvõtet, vältides plagiaati;</p>	<p>Kõnelemine Suuline esinemine ja suhtlus eri tüüpi olukordades. Argumenteerimine, veenmine; emotsionaalsus, toon.</p> <p>Kirjutamine</p>

- 4) tunneb põhilisi elektroonilise infootsingu võimalusi ning kasutab neis leiduvat infot oma tekstides;
- 5) oskab kasutada elektroonilisi ja paberil sõnaraamatuid;
- 6) on kinnistanud ja parandanud oma õigekirja- ja kirjakeeleoskust.

Tarbetekstid: elulugu, avaldus, seletuskiri, taotlus, kaebus, kiri ja e-kiri, plangid ning vormid. Arvamustekstid. Arvamustekstide ülesehituse põhimõtted. Arvamustekstide koostamine ühiskonna- ja õpilaselu teemadel. Referaadi ja kokkuvõtte kirjutamine. Õigekirja ja õigekeelsusküsimuste kordamine vajaduse põhjal.

Lugemine

Seotud ja sidumata tekstide (nimestike, graafikute, tabelite jm) mõistmine. Tekstide otsing veebist ja raamatukogust; info otsing elektroonilisest ja paberil tekstist. Süstemaatiline sõnavaraarendus (nt harvem sõnavara, mõistesuhted, sõnamoodustus, käsitletavate teemadega seotud erisõnavara; sõnavara omandamine, kinnistamine ja praktiline kasutamine).

Kuulamine

Erinevate keelevariantide sotsiaalse tähenduse mõistmine, teksti suhtlustähenduse ja eesmärgi mõistmine eri toimingutes, suhtluspartneri mõistmine dialoogis.

Õppetegevus toimub pooles mahus kooli arvutiklassis. Õppetegevuse sisuks info otsimine veebist ja esitluste tegemine, praktiliste harjutuste sooritamine.

Õppekeskkonnad on Google, Moodle, Skype.

Eesti keel

11. klass

35 tundi

Õpitulemused	Õppesisu, õppetegevused
1. Meedia ja mõjutamine – 17 tundi	
<p>1) tunneb meediakanaleid, trükimeedia, raadio, televisiooni ja elektroonilise meedia erijooni ning olulisi tekstiliike;</p> <p>2) teab teksti üldtunnuseid ning eri tekstide vastuvõtu iseärasusi;</p> <p>3) on teadlik meediateksti vastuvõtu eripärast ja selle põhjustest;</p> <p>4) on omandanud tekstianalüüsi põhivõtted; analüüsib verbaalset teksti visuaalses ja audiovisuaalses kontekstis;</p> <p>5) tajub teksti autori eesmärgi ning motiive; leiab viiteid ja vihjeid teistele tekstidele, tõlgendab teksti seostuvate tekstide kontekstis;</p> <p>6) eristab fakti arvamusest ning usaldusväärset infot küsitavast;</p> <p>7) tunneb meediateksti ära argumentide ja põhiliste mõjutamisvõtte;</p> <p>8) analüüsib kriitiliselt reklaami ning arutleb reklaami ja mainekujunduse teemadel;</p>	<p>Teksti üldtunnused: sobivus suhtlusolukorda, üldine sidusus ja sisuosade seostamine; keeleline loovus ja õigekeelsus. Tekstide tõlgendamine, retseptsiooni erinevuse põhjused: teadmised, isiklik kogemus, kultuuritaust. Teksti adressaat ja vastuvõetavus. Tekstide liigitamine ja analüüs. Olulisemad meediažanrid (uudis, reportaaž, intervjuu, arvamus). IT vahenditega. Meediateksti seostamine: viited ja vihjed, vahendamise ulatus ja eesmärgid. Keel info ja suhteloometeenistuses.</p> <p>Meediakanalid. Tähtsamad meediakanalid Eestis, eriala- ja üldhuviajakirjad, raadio- ja telekanalid, internet, paber- ja on-line-väljaanded, kvaliteetajakirjanduse ja meelelahutusajakirjanduse erinevused. Kirjutatud teksti, kuuldeteksti ja audiovisuaalse teksti esitusviisid ning vahendid. Eri tüüpi meediateksti vastuvõtu spetsiifika; verbaalse teksti taju heli ja pildi kontekstis. Meediateksti usaldusväärsus. Suhtlus internetiportaalides. Meedia ja mõjutamine. Verbaalne ja visuaalne mõjutamine. Manipuleerimine, meediaeetika ja meediakriitika. Oma seisukoha eetiline ja asjakohane sõnastamine. Autoripositsioon, info allikad ja nende usaldusväärsus. Kriitiline ja teadlik lugemine. Fakti ja arvamuse eristamine. Meedia retoorika ja argumentid. Sotsiaalsete tunnuste ja müütide konstrueerimine meediatekstis.</p> <p>Reklaam (kommertsreklaam, poliitiline reklaam, sotsiaalreklaam). Reklaami sihtrühmad ja kanalid. Reklaami mainekujundusvahendina. Erandlik keelekasutus ja tähelepanu äratamise võtted. Reklaami mõjus. Kriitilise reklaamitarbija kujundamine.</p>

2. Praktiline eesti keel II – 18 tundi	
<p>1) annab paindlikult ja olukorra järgi edasi oma tundeid, mõtteid ja hinnanguid niihästi isiklikus, avalikus kui ka ametlikus suhtluses, nii suuliselt, kirjalikult kui ka elektrooniliselt;</p> <p>2) argumenteerib veenvalt ja selgelt ning suudab kaitsta oma seisukohti eakohastes aruteludes koolis;</p> <p>3) suudab kaasa mõelda avalikule esinemisele ning esitada ettekandjale küsimusi;</p> <p>4) suudab eri liiki meediatekste kriitiliselt hinnata ning eri allikatest pärineva info ja arutluskäikude põhjal tasakaalustatud kokkuvõtet teha;</p> <p>5) suudab kirjutada arvamustlugu, retsensiooni ja pressiteadet ning koostada koosoleku memo ja tegevuskava;</p> <p>6) suudab mitme aimeallika põhjal kirjutada referatiivset teksti, vältides plagiaati;</p> <p>7) on arendanud oma elektroonilise infootsingu oskust ning suudab kasutada paindlikke infootsingu strateegiaid;</p> <p>8) on kinnistanud ja parandanud oma õigekirja- ja kirjakeeleoskust.</p>	<p>Kõnelemine</p> <p>Suuline suhtlus olukorrast ja vestluspartnerist lähtuvalt.</p> <p>Sama sõnumi edastamine erinevate keelevahenditega, keelelise väljenduse paindlikkus, otsesem ja kaudsem väljendumine.</p> <p>Ratsionaalsete, emotsionaalsete ja eetiliste argumentide kasutamine ning veenmine ja mõjutamine.</p> <p>Kirjutamine</p> <p>Tarbekirjade koostamine IT vahenditega: juhend, koosoleku memo, tegevuskava..</p> <p>Mitme allika põhjal kokkuvõtte ja referaadi kirjutamine.</p> <p>Ajakirjanduslike tekstide koostamine: arvamustlugu, retsensioon, pressiteade.</p> <p>Veebitekstide koostamine: blogi, podcast.</p> <p>Vajaduse korral õigekirja ja õigekeelsusküsimuste kordamine.</p> <p>Lugemine</p> <p>Eri modaalsusega tekstide (kirjaliku, audiovisuaalse, hüpertextilise) tähenduse mõistmine.</p> <p>Teksti eesmärgi ja vaatenurga mõistmine, meediatekstide kriitiline analüüsimine.</p> <p>Teksti sisuliste ja keeleliste tunnuste põhjal paindlike elektrooniliste otsingustrateegiate kasutamine.</p> <p>Süsteemaatiline sõnavaraarendus (üldkasutatavate võõrsõnade, ilukirjanduskeele sõnavara, käsitletavate teemadega seotud terminoloogia omandamine, kinnistamine ja praktiline kasutamine).</p> <p>Kuulamine</p> <p>Ratsionaalsete, eetiliste ja emotsionaalsete argumentide eristamine suulisest tekstis, kallutatuse ja manipuleerimise äratundmine.</p>

Õppetöös kasutatakse lisaks õpikule internetipõhiseid vahendeid, nagu Moodle, VIKO, keeleveeb, ÕS, eki.ee jne

Eesti keel

12. klass

35 tundi

Õppetulemused	Õppesisu, õppetegevused
1. Teksti keel ja stiil – 17 tundi	
<p>1) valib sobiva suhtluskanali ning väljendub korrektselt nii suulises kui ka kirjalikus vormis;</p> <p>2) valib väljendusvahendeid suhtlusolukorra ja kõneaine põhjal;</p> <p>3) analüüsib tekstide sisu, eesmäärke, kasutuskonteksti, ülesehitust, sõnavara ning stiili;</p> <p>4) koostab eri liiki tekste (arutus, arvustus ja muud probleemkirjutised; tarbetekstid; uurimistö);</p> <p>5) seob tekste luues omavahel alustekste, refereerib, tsiteerib, parafraseerib ning kasutab viitamissüsteeme;</p> <p>6) tunneb mõjutamise viise ja keelevahendeid, argumenteerib, nõustub esitatud väidetega või lükkab neid ümber nii suulises kui ka kirjalikus tekstis.</p>	<p>Keel suhtlus- ja tunnetusvahendina. Suulise ja kirjaliku suhtluse ning teksti erinevused. Stiil ja stilistika. Keele kasutusvaldkonnad ja stiil. Asjalikkus ja isikupära. Viisakus ja sõbralik toon. Võimukus, vulgaarsus ja suhtlusvead. Ametlik stiil, publitsistlik stiil ning teadusstiil. Stiilivärving, stiiliviga; keele kasutusvaldkondade tüüpilised stiilivead. Ilukirjandusstiil ja poeetika.</p> <p>Eesti sõnavara; tähendus ja stiilijooned. Oma sõnavara rikastamise võimalused. Keele kujundlikkus ja loov keelekasutus. Tekstide võrdlev analüüs (eesmärgid, kasutuskontekst, grammatilised erijooned, sõnavara, stiil). Võrgusuhtluse keelevalikud. Arvutiklassis Teadlik kirjutamine. Kirjutamise eesmärk, aadressaat, pealkiri, probleem, põhiidee. Teksti ainestik, materjali kogumine ja süstematiseerimine. Teema, selle varasemad käsitlused ja tahud. Teksti ülesehitus ja sidusus. Lõigu ülesanne (allteema, väide, selgitus, tõestus, järeldus, üldistus). Arutlev kirjutamine. Oma teksti toimetamine. Teadustekst. Uurimiseeesmärgi ja hüpoteesi sõnastamine. Materjali kirjeldamine ja usaldusväarsus. Uurimuse struktuur. Allikate refereerimise ja tsiteerimise eesmärgid. Lause- ja lõiguviited; viitekirje. Võrdlemine, analüüsimine, üldistamine, järeldamine. Vormistamine. Arvustamine. Loomevargus ehk plagiaat.</p>
2. Praktiline eesti keel III – 18 tundi	
<p>1) annab paindlikult ja olukorra järgi edasi oma tundeid, mõtteid ja hinnanguid niihästi isiklikus, avalikus kui ka ametlikus suhtluses, nii suuliselt, kirjalikult kui ka elektrooniliselt;</p> <p>2) argumenteerib veenvalt ja selgelt ning suudab kaitsta oma seisukohti eakohastes aruteludes koolis;</p> <p>3) suudab kaasa mõelda avalikule esinemisele ning esitada ettekandjale küsimusi;</p>	<p>Kõnelemine</p> <p>Keeleline väljendusrikkus mõtete, tunnete ja hinnangute väljendamisel.</p> <p>Stiilivahendite kasutamine erineva mõju saavutamiseks suulises esinemises ja väitluses.</p> <p>Kirjutamine</p> <p>Arutleva artikli kirjutamine eri tüüpi (tekstiliste, pildiliste, audiovisuaalsete;</p>

4) suudab eri liiki meediatekste kriitiliselt hinnata ning eri allikatest pärineva info ja arutluskäikude põhjal tasakaalustatud kokkuvõtet teha;
5) suudab kirjutada arvamust, retsensiooni ja pressiteadet ning koostada koosoleku memo ja tegevuskava;
6) suudab mitme aineallika põhjal kirjutada referatiivset teksti, vältides plagiaati;
7) on arendanud oma elektroonilise infootsingu oskust ning suudab kasutada paindlikke infootsingu strateegiaid;
8) on kinnistanud ja parandanud oma õigekirja- ja kirjakeeleoskust.

lineaarsete, mittelineaarsete, hüpertekstiliste) alustekstide põhjal.
Tarbetekstide (projekti ja kandidaadi põhjenduse, tegevusaruande) koostamine **IT vahendeid kasutades**
Teadusteksti koostamine ja vormistamine.
Vajaduse korral õigekirja ja õigekeelsusküsimuste kordamine.
Lugemine
Keeruka struktuuriga ja eri modaalsusega tekstide mõistmine.
Keeruka kujundliku väljenduse mõistmine.
Süsteemiline sõnavaraarendus (akadeemilisele ja haritud stiilile omaste võõrsõnade, lendväljendite, ilukirjanduskeele kõrgstiilse sõnavara ning käsitletavate teemadega seotud terminoloogia omandamine, kinnistamine ja praktiline kasutamine).
Teabeotsingu oskuste tõhustamine.
Arvutiklassis
Kuulamine
Keeruka struktuuriga suulise teksti konspekteerimine.
Väitluse juhtimine ning seal esile tõusnud argumentidest kokkuvõtte tegemine.

Õppetöös kasutatakse lisaks õpikule internetipõhiseid vahendeid, nagu Moodle, VIKO, keeleveeb, ÕS, eki.ee jne